

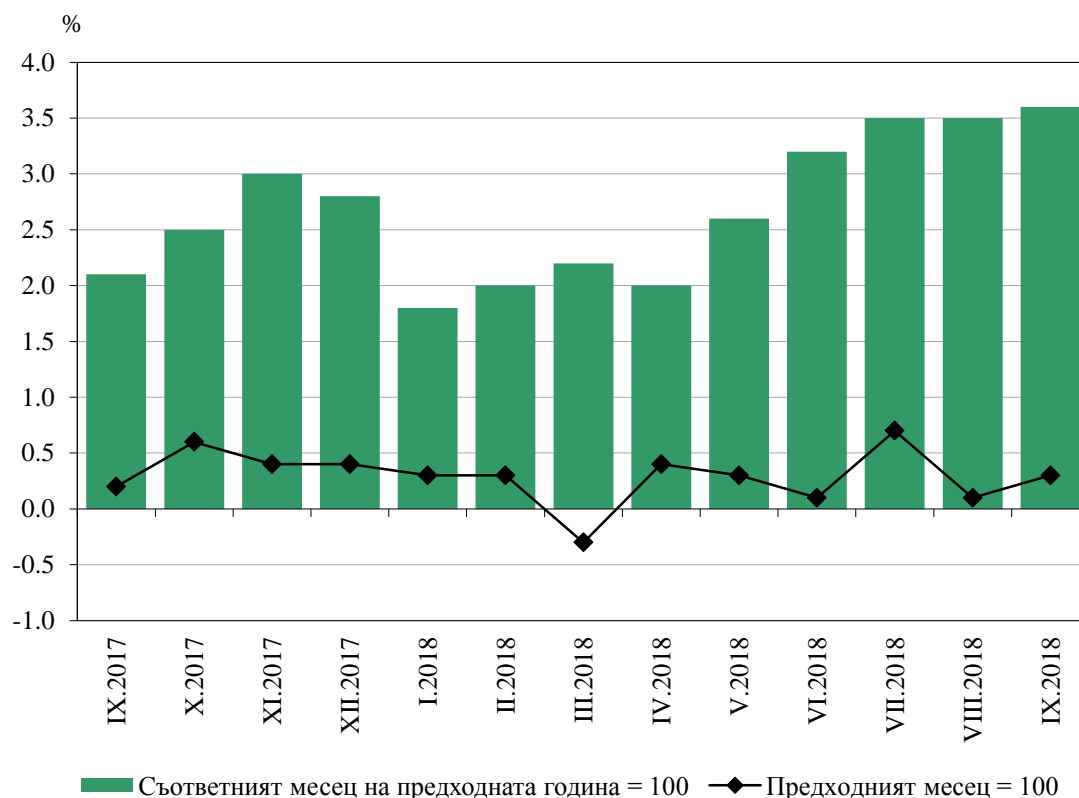
ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 2018 ГОДИНА

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени за септември 2018 г. спрямо август 2018 г. е 100.3%, т.е. месечната инфлация е 0.3%. Инфлацията от началото на годината (септември 2018 г. спрямо декември 2017 г.) е 2.1%, а годишната инфлация за септември 2018 г. спрямо септември 2017 г. е 3.6% (фиг. 1, табл. 1 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода октомври 2017 - септември 2018 г. спрямо периода октомври 2016 - септември 2017 г. е 2.7%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

През септември 2018 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 1.5%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.2%;
- облекло и обувки - намаление с 0.2%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.4%;

- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с 0.1%;
- здравеопазване - увеличение с 0.1%;
- транспорт - увеличение с 0.5%;
- съобщения - цените остават на равнището от миналия месец;
- развлечения и култура - намаление с 5.6%;
- образование - увеличение с 1.8%;
- ресторанти и хотели - намаление с 1.6%;
- разнообразни стоки и услуги - намаление с 0.2%.

През септември 2018 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: ориз - с 0.2%, брашно - с 3.7%, хляб - с 4.6%, месо от едър рогат добитък - с 0.6%, месо от домашни птици - с 1.0%, мляно месо (кайма) - с 0.4%, нискомаслено прясно мляко - с 0.2%, кисело мляко - с 0.6%, кашкавал - с 0.9%, извара - с 1.3%, яйца - с 0.5%, олио - с 0.3%, домати - с 31.0%, краставици - с 2.8%, пипер - със 7.5%, други пресни зеленчуци (зелен фасул, тиквички и патладжани) - средно с 6.6%, захар - с 0.6%, оцет - с 0.6%, кафе - с 0.9%, газирани напитки - с 1.3%, ракии - с 0.8%, и други.

През септември 2018 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: малотрайни колбаси - с 0.2%, прясна и охладена риба - с 0.3%, пълномаслено прясно мляко - с 0.8%, сирене - с 0.2%, млечни масла - с 0.3%, маргарин - с 2.3%, ябълки - с 11.5%, грозде - със 7.9%, цитрусови и южни плодове - с 1.9%, зеле - с 11.1%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 8.3%, зрял боб - с 0.4%, леща - с 2.5%, маслини - с 1.1%, минерална вода - с 0.4%, плодови сокове - с 0.8%, вина - с 0.2%, и други.

През септември 2018 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: цигари - с 0.1%, облекло - с 0.3%, газообразни и течни горива за битови нужди - съответно с 1.0 и 0.5%, дърва за отопление - с 1.8%, готварски печки - с 0.5%, дизелово гориво - с 1.1%, автомобилен бензин А95Н - с 1.1%, автомобилен бензин А98Н - с 1.0%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 3.3%, метан за ЛТС - с 0.5%, цветарство - с 0.7%, кина и театри - с 4.4%, книги - с 4.7%, вестници и списания - средно с 4.1%, висше образование - с 2.2%, услуги по обществено хранене - с 0.5%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: обувки - с 1.1%, климатични инсталации - с 0.4%, почистващи машини - с 2.1%, препарати за почистване на съдове - с 0.3%, прахове за пране - с 0.8%, пътнически въздушен транспорт - с 5.0%, телевизори - с 3.5%, пакетни услуги за почивка и туристически пътувания - с 14.0%, услуги по краткосрочно настаняване - със 17.0%, продукти за лична хигиена - с 1.4%, козметични продукти - с 0.5%, и други.

През септември 2018 г. цените на лекарските и стоматологичните услуги, както и цените на лекарствените продукти са се увеличили с по 0.1%.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени за септември 2018 г. спрямо август 2018 г. е 99.7%, т.е. месечната инфлация е минус 0.3%. Инфлацията от началото на годината (септември 2018 г. спрямо декември 2017 г.) е 2.5%, а годишната инфлация за септември 2018 г. спрямо септември 2017 г. е 3.6% (табл. 2 от приложението). Основна причина за намалението на общия ХИПЦ, който измерва изменението на цените на стоките и услугите, използвани от всички домакинства на територията на страната (включително и чуждестранните), е намалението на цените в групите „Развлечения и култура“ и „Ресторанти и хотели“. Различният обхват на ИПЦ и ХИПЦ и съответно различната структура на потреблението са причина за различните стойности на двата индекса.

Средногодишната инфлация за периода октомври 2017 - септември 2018 г. спрямо периода октомври 2016 - септември 2017 г. е 2.3%.

Според ХИПЦ през септември 2018 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 1.3%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.2%;
- облекло и обувки - намаление с 0.1%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.3%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с 0.4%;
- здравеопазване - цените остават на равнището от миналия месец;
- транспорт - увеличение с 0.2%;
- съобщения - намаление с 0.3%;
- развлечения и култура - намаление с 2.9%;
- образование - увеличение с 1.9%;
- ресторанти и хотели - намаление с 6.3%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 0.1%.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Индексът на цените за малката кошница за септември 2018 г. спрямо август 2018 г. е 101.3%, а от началото на годината (септември 2018 г. спрямо декември 2017 г.) е 102.2% (табл. 3 от приложението).

През септември 2018 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с 2.2%;
- нехранителни стоки - увеличение с 0.8%;
- услуги - цените остават на равнището от миналия месец.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. ХИПЦ в година t се изчислява с тегла от година $t - 2$.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за септември 2018 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла 2017	IX.2018		
		предходният месец = 100	декември 2017 = 100	съответният месец от предходната година = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.3	102.1	103.6
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	31.340	101.5	102.8	103.2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.125	100.2	102.9	103.6
03 Облекло и обувки	4.306	99.8	91.9	98.2
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	18.228	100.4	103.0	104.6
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	5.100	100.1	101.8	102.2
06 Здравеопазване	6.671	100.1	100.3	100.3
07 Транспорт	8.755	100.5	106.0	108.4
08 Съобщения	5.262	100.0	102.7	102.4
09 Развлечения и култура	4.846	94.4	95.4	103.9
10 Образование	0.550	101.8	102.5	103.4
11 Ресторанти и хотели	5.042	98.4	103.8	105.1
12 Разнообразни стоки и услуги	4.775	99.8	102.4	102.5
Хранителни стоки	32.659	101.5	102.7	103.1
Нехранителни стоки	34.579	100.4	101.5	103.6
Обществено хранене	4.554	100.5	102.7	103.7
Услуги	28.208	98.6	102.1	104.1

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за септември 2018 година

Потребителски групи	Тегла 2016	IX.2018			
		2015 = 100	предходният месец = 100	декември 2017 = 100	съответният месец от предходната година = 100
	%	%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	103.39	99.7	102.5	103.6
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	224.645	106.49	101.3	102.5	102.6
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	66.908	106.64	100.2	102.8	103.4
03 Облекло и обувки	36.671	93.64	99.9	92.9	98.5
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	108.800	106.62	100.3	102.8	103.8
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	58.842	100.37	100.4	101.2	101.4
06 Здравеопазване	70.318	100.57	100.0	100.3	100.3
07 Транспорт	163.375	100.53	100.2	104.8	106.1
08 Съобщения	54.456	94.98	99.7	102.2	101.6
09 Развлечения и култура	67.295	97.00	97.1	97.5	102.4
10 Образование	12.769	111.46	101.9	102.5	103.5
11 Ресторанти и хотели	81.213	112.30	93.7	106.6	108.7
12 Разнообразни стоки и услуги	54.708	106.93	100.1	105.4	105.7

Таблица 3

Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от домакинствата за септември 2018 година

Потребителски групи	Тегла 2017	(Проценти)
		IX.2018 предходният месец = 100
Общ ИЦМК	100.000	101.3
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	48.993	102.2
Облекло и обувки	3.453	100.3
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	28.954	100.5
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2.483	100.5
Здравеопазване	9.836	100.2
Транспорт	1.341	100.0
Съобщения	0.394	99.6
Развлечения и култура	0.589	106.7
Разнообразни стоки и услуги	3.957	99.5
Хранителни стоки	48.993	102.2
Нехранителни стоки	28.286	100.8
Услуги	22.721	100.0